

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 187/21
30.9.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Миросављевић, председника већа, Јасне Беловић и Ирене Трифуновић Радуловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Небојша Богдановић, адвокат из Београда, ул. Маршала Тита бр. 121, против тужених “Adria Media Group” доо Београд, ул. Влајковићева бр. 8, чији је пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, ради повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 30.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, у ставу првом, другом, петом и седмом изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, у делу става шестог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних ауторских права, јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије “...” без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од још 15.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 13.04.2021. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде, док се у преосталом делу тог става изреке наведена пресуда **ПОТВРЂУЈЕ** и жалба тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, у делу става осмог изреке, тако што се тужени **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних ауторских права, јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије "...", у непотпуној форми, исплати износ од још 15.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 13.04.2021. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде, док се у преосталом делу тог става изреке наведена пресуда **ПОТВРЂУЈЕ** и жалба тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка из деветог става изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 36.210,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 21.210,00 динара у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 309/19 од 13.04.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је на интернет сајту www.espresso.rs, дана ... године, неовлашћено и јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију "...", јавно саопштио наведено ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и јавно саопштио наведено ауторско дело у непотпуној форми, чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да му на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана ... године на интернет сајту www.espresso.rs, неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију под називом "...", исплати износ од 17.636,00 динара са законском затезном каматом почев од 13.04.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права исплати износ преко износа досуђеног ставом другим ове пресуде до траженог износа од 17.700,00 динара са законском затезном каматом од 21.09.2019. године до исплате. Ставом четвртим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд обавезе туженог да му на досуђени износ накнаде имовинске штете исплати законску затезну камату од 21.09.2019. године до 13.04.2021. године. Ставом петим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографија "...", без назначења имена или псеудонима аутора исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.04.2021. године до исплате. Ставом шестим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев

тужиоца у делу којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем наведеног ауторског дела тужиоца, без назначења имена и псеудонима аутора, исплати износ преко износа досуђеног ставом петим изреке до траженог износа од 40.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.04.2021. године до исплате. Ставом седмим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем наведеног ауторског дела тужиоца у непотпуној форми исплати износ до 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.04.2021. године до исплате. Ставом осмим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем наведеног ауторског дела тужиоца у непотпуној форми, исплати износ преко износа досуђеног ставом седмим изреке до траженог износа од 40.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.04.2021. године до исплате. Ставом деветим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка износ од 60.810,00 динара са законском затезном каматом од извршности ове пресуде до исплате. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд туженог обавезе да му на износ досуђених трошкова поступка исплати законску затезну камату од пресуђења до извршности пресуде.

Благовременом жалбом тужилац наведену пресуду побија у ставу шестом, осмом и деветом изреке, а тужени у ставу првом, другом, петом, седмом и деветом изреке, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на жалбу.

Испитујући правилност пресуде у побијаном делу у смислу члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду оценио да су жалбе парничних странака делимично основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом туженог указује на битну повреду поступка из тачке 12 ове законске одредбе. Изрека пресуде је јасна и разумљива, није противречна изнетим разлозима о битним чињеницама, који су јасни и потпуни, међусобно сагласни и непротивречни садржини изведених доказа, те се њена законитост и правилност могу испитати.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да је, дана ... године, на интернет сајту туженог www.espreso.rs, у оквиру текста под насловом: "...", објављена је без назначења имена или псеудонима аутора и у непотпуној форми фотографија "...". Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца. Фотографија је настала у марту 1990. године, када је тужилац за часопис који је издавала "Политика" – "Поп рок" бр. ..., сачинио интервју са ББ. Фотографија је настала у соби ББ која је гледала на

топлану на Новом Београду. Тужилац је “Политици”, где је био запослен до новембра 1990. године, дао само право да фотографију искористи у том чланку. Фотографија је објављена и у монографији “...” ББ. Тужени је фотографију објавио у непотпуној форми у односу на оригиналну, јер исечена са свих страна. Пре објављивања наведене фотографије тужени није контактирао тужиоца како би добио сагласност за објављивање, нити је тужиоца означио као аутора фотографије. Објављивање фотографије без означавања тужиоца као аутора тешко је пало тужиоцу, што је утицало и на његово здравствено стање, јер је дијабетичар.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, а пре свега ценећи приговор недостатка активне летитимације, истакнут од стране туженог, првостепени суд је закључио да је исти неоснован, јер је тужилац доставио оригинал монографије “...” ББ, на основу ког је утврђено да је аутор исте, те има правни интерес за вођење ове парнице. Како је тужени на свом интернет сајту www.espreso.rs, дана ... године, неовлашћено јавно саопштио без знања и одобрења тужиоца као аутора, ауторско дело тужиоца – фотографију “...” и то без навођења имена и аутора дела, као и у непотпуној форми, то је првостепени суд закључио да је тужени повредио ауторска права тужиоца, па је у складу са чланом 2, 9, 15-21, 30, 43, 98, 204 и 205 Закона о ауторским и сродним правима, донео одлуку као у ставу првом изреке. Одлучујући о висини накнаде имовинске штете због повреде ауторског права тужиоца, суд је пошао од прегледа минималних цена фотографије УЛУПУДС-а, којим је одређено да објављивање фотографије на интернету износи 150 поена по објави за период од једне године, који износ помножен са курсом на дан пресуђења од 117,57 динара за евро, износи 17.636,00 динара, док је преостали део преко досуђеног до траженог износа првостепени суд одбио као превисоко постављен, те одлучио као у ставу другом и трећем изреке пресуде. Тужиоцу на овај износ припада право на законску затезну камату почев од дана пресуђења, када је висина штете утврђена, све до исплате, због чега је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 22.09.2019. године до пресуђења, те применом члана 189 став 2 ЗОО, одлучио као у ставу четвртном изреке. Приликом доношења одлуке првостепени суд је имао у виду наводе туженог да се ради о извештавању о текућем догађају, те се имао применити члан 43 Закона о ауторским и сродним правима, али је оценио да су исти неосновани из разлога што тужени није извештавао о раду тужиоца, нити о текућем догађају у оквиру кога је фотографија саопштена. Имајући у виду да је тужени на свом интернет сајту јавно саопштио ауторско дело тужиоца без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора, као и у непотпуној форми, чиме је повредио ауторско морално право тужиоца, то је првостепени суд закључио да тужиоцу применом члана 200 Закона о облигационим односима, припада правична накнада неимовинске штете у износу од по 10.000,00 динара, за сваки вид нематеријалне штете, све са каматом од пресуђења па до исплате, док је преко ових износа до тражених, одбио тужбени захтев тужиоца, те одлучио као у ставу петом, шестом, седмом и осмом изреке. Приликом одлучивања о захтеву за накнаду неимовинске штете и њеној висини, првостепени суд је водио рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи.

По налажењу овог суда, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање, те правилно закључио да је тужени повредио ауторска права тужиоца и да је у обавези да тужиоцу накнади имовинску и неимовинску штету, дајући

за своју одлуку детаљне и јасне разлоге које прихвата и овај суд.

Жалбом туженог се заправо анализира садржина изведених доказа и оцена првостепеног суда, што је по налажењу овог суда, без утицаја на другачију одлуку у овој парници, с обзиром да је првостепени суд извео предложене доказе и исте оценио појединачно и у међусобној вези, а затим на основу резултата целокупног поступка (члан 8 ЗПП), дао јасне разлоге које чињенице сматра доказаним, правилно ценећи исказе тужиоца и доказе, па другостепени суд не налази било какву сумњу у правилност утврђеног чињеничног стања до којег је првостепени суд дошао на основу слободног судијског уверења, савесном и брижљивом оценом свих изведених доказа. Првостепени суд је полазећи од монографије "... ББ, у којој се налази предметна фотографија и у којој је тужилац означен као аутор исте, као и исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке у погледу начина настанка фотографије, правилно ценио приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, дајући ваљане разлоге које прихвата и овај суд, те правилно закључио да је тужилац аутор спорне фотографије. Осим тога, у складу са чланом 231 ЗПП, на туженом је био терет доказивања супротних чињеница, што тужени није учинио.

С обзиром да је чланом 19 став 1 и 2 Закона о ауторском и сродним правима, прописано да аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела, а да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада, ако законом или уговором није другачије одређено, а код утврђеног да је тужени без овлашћења тужиоца и без плаћања ауторске накнаде тужиоцу, на свом интернет сајту, дана 21.09.2019. године, објавио ауторско дело тужиоца (у непотпуној форми), правилно је првостепени суд закључио да је тужени у обавези да тужиоцу накнади претрпљену материјалну штету, као последицу повреде имовинске компоненте ауторског права тужиоца. Без утицаја на другачију одлуку суда су жалбени наводи туженог да тужилац предметну фотографију није заштитио код надлежног Завода за интелектуалну својину, јер ауторскоправна заштита, у складу са Законом о ауторским и сродним правима припада аутору фотографије, као ауторског дела, без обзира да ли је иста заштићена код надлежног органа.

Висину имовинске штете првостепени суд је правилно утврдио користећи ценовник УЛУПУДС-а, односно Прегледа минималних цена фотографије УЛУПУДС-а, правилно водећи рачуна о броју бодова који тужиоцу припадају у случају објављивања фотографије на интернету и вредности бода, односно званичног средњег курса динара на дан пресуђења. Неосновани су жалбени наводи да првостепени суд висину материјалне штете није могао одмерити применом наведеног ценовника, јер тужилац није члан наведеног удружења. Ово због тога што исти представља званични преглед накнада издат од стране струковног удружења и приказује минималне суме.

Жалбени наводи којима тужени указује да је предметна фотографија у идентичној форми у којој је објављена, преузета са друштвене мреже Facebook, нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, јер ова чињеница не ослобађа туженог на накнаду штете, односно тужиоцу припада ауторско-правна заштита потпуно независно од чињенице одакле и у којој форми је тужени исту преузео, јер њено јавно саопштавање од стране туженог, без овлашћења и сагласности тужиоца, као аутора,

представља повреду ауторског права. Осим наведеног, без утицаја су и наводи да је тужени покушао да сазна ко је аутор фотографије, али да у томе није успео, јер наведено туженог не ослобађа одговорности за неовлашћено објављивање ауторског дела. Поред тога, у случају да тужени заиста није могао да сазна име аутора предметне фотографије, био је у обавези да се уздржи од објављивања исте. Неосновани су и жалбени наводи да се на објављеној фотографији виде сви кључни елементи фотографије и да тужиоцу право на накнаду нематеријалне штете припада само у случају када се грубо нарушава интегритет дела. Ово због тога што аутор има право на накнаду штете и онда када је ауторско дело објављено у форми која минимално одступа од оригинала.

Како се ни осталим жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у погледу одлуке у делу тужбеног захтева за утврђење и накнаду имовинске штете, овај суд је применом члана 390. ЗПП, одлучио као у првом ставу изреке.

Међутим, по налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право одмеравајући правичну новчану накнаду тужиоцу, због повреде његових моралних права као аутора, које се огледају у јавном саопштавању фотографије као ауторског дела тужиоца без назначења његовог имена или псеудонима, те објављивања фотографије у непотпуној форми.

Одредбом члана 15 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно, док је одредбом члана 17 наведеног закона прописано да аутор има искључиво право да штити интегритет свог дела и то нарочито да се супростави изменама истог од стране неовлашћених лица, да се супростави јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном одлику саопштавања дела и доброј пословној пракси, као и да даје дозволу за прераду свог дела.

Одредбом члана 200 Закона о облигационим односима прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Полазећи од наведених материјално-правних одредби, а имајући у виду правилно и потпуно утврђено чињенично стање у првостепеном поступку, по

налажењу Апелационог суда, тужиоцу припада правична новчана накнада нематеријалне штете за сваки од облика повреде његових моралних права, као аутора, и то за јавно саопштавање фотографије “...” без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора, те јавно саопштавање ауторског дела у непотпуној форми, на интернет сајту туженог, у износу од по 25.000,00 динара. При том је овај суд имао у виду све утврђене околности у првостепеном поступку од којих зависи висина накнаде нематеријалне штете, као моралне сатисфакције, водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Наиме, како је тужилац професионални фотограф, означавање његовог имена као аутора утиче на његов посао и нове ангажмане, те како се ради о фотографији која се не може поновити, јер је у питању фотографија на којој се налази ББ, то је објављивањем предметне фотографије без назначења његовог имена, у непотпуној форми, тужилац спречен да се на прави начин промовише и буде ангажован на пројектима. Како у конкретном случају нису утврђене неке друге околности из члана 200 став 1 Закона о облигационим односима, које би биле од значаја на износ правичне новчане накнаде, то по налажењу Апелационог суда, тужиоцу поред досуђених износ од по 10.000,00 динара, износи од по још 15.000,00 динара за објављивање којим је учињена нека од повреда наведених моралних права тужиоца, као аутора, представљају правичну новчану сатисфакцију. Осим тога, и само утврђивање повреде у ставу првом изреке првостепене пресуде, представља у извесном смислу сатисфакцију за повреду моралних права аутора. Досуђивање виших износа на име накнаде нематеријалне штете, у конкретном случају би било противно њеном циљу и природи.

Полазећи од свега наведеног, овај суд је применом члана 390 и 394 тачка 4 ЗПП одлучио као у ставу другом и трећем изреке.

Како је првостепена пресуда делимично преиначена, то је овај суд одлучујући о трошковима целог поступка у смислу члана 165 став 2 ЗПП, признао тужиоцу нужне трошкове за вођење ове парнице, а према вредности предмета спора са којом је успео, имајући у виду да се ради о накнади штете у укупном износу од 67.636,00 динара, и то за састав тужбе и једног образложеног поднеска по 6.000,00 динара, за заступање на две одржана рочишту по 7.500,00 динара, све по важећој АТ, као и на име судске таксе за тужбу и пресуду по 4.605,00 динара. Тужиоцу на име накнаде трошкова поступка не припада увећање од 50% за предузете парничне радње од стране пуномоћника, из разлога што је тужилац тужбом поставио више кумулативних захтева. Ово због тога што се у конкретном случају не може сматрати да постоји кумулација тужбених захтева, јер исти произлазе из истог чињеничног основа.

Због наведеног, применом одредби члана 401. тачка 3. ЗПП, одлучено је као у ставу четвртном изреке.

Тужиоцу су, с обзиром да је успео у поступку са жалбом, признати и трошкови другостепеног поступка у износу од 21.210,00 динара и то 12.000,00 динара за састав жалбе и по 4.605,00 динара на име таксе на жалбу и другостепену одлуку, те је применом члана 165. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу петом изреке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Драгана Миросављевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић